

การพัฒนาแนวทางการบริหารการประเมินผลการเรียนของสถานศึกษาขนาดเล็ก
กรณีศึกษา : โรงเรียนวัดท่าใหม่ โรงเรียนวัดศรีกวางค์
และโรงเรียนวัดลาดกระโหลง

ขนิษฐา หิรัญอนันต์สุข

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

ธันวาคม 2549

ISBN 974-429-557-0

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

THE DEVELOPMENT OF GUIDELINE FOR LEARNING ASSUSSMENT MANAGEMENT IN
SMALL SCHOOLS : WATTHAMMAI, WATSRIPHAWONGKA, AND
WATLADRAHONG SCHOOLS

KANITTA HIRUNANUNTASOOK

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Educational Administration

Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University

December 2006

ขนิษฐา หิรัญอนันต์สุข. (2549). การพัฒนาแนวทางการบริหารการประเมินผลการเรียนของ
สถานศึกษาขนาดเล็ก กรณีศึกษา : โรงเรียนวัดท่าใหม่ โรงเรียนวัดศรีภักดิ์ และ
โรงเรียนวัดลาดตระโฮง. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). พระนครศรีอยุธยา :
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา. อาจารย์ที่ปรึกษา : ดร.กิริติ ศรีวิเชียร,
ดร.ไชยพันธ์ แสงเมฆา.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารการประเมินผลการเรียนของ
สถานศึกษาขนาดเล็ก กรณีศึกษา โรงเรียนวัดท่าใหม่ โรงเรียนวัดศรีภักดิ์ และโรงเรียนวัดลาดตระโฮง
โดยใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยประกอบด้วย กรรมการสถานศึกษา
ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและผู้ปกครอง ร่วมวิจัย 4 ขั้นตอน คือ 1) ศึกษา สภาพปัญหาและ
ความต้องการ 2) พัฒนาแนวทาง 3) ทดลองปฏิบัติ และ 4) ประเมินผล เก็บรวบรวมข้อมูลจาก
ผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย โดยใช้วิธีการสนทนากลุ่ม การระดมสมอง และการสัมภาษณ์ วิเคราะห์
ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัญหาคือ ครูไม่มั่นใจในเครื่องมือและวิธีการประเมินผลการเรียน
ความไม่ชัดเจนในการบริหาร ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจึงร่วมกันพัฒนาแนวทางการบริหารการประเมินผล
การเรียนขึ้นเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว 6 ขั้นตอน คือ 1) วิเคราะห์หลักสูตร โดยกำหนดบทบาทให้
คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการดำเนินการแล้วขออนุมัติต่อคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน 2) จัดทำแผนการประเมินผลการเรียน โดยกำหนดบทบาทให้คณะกรรมการบริหารหลักสูตร
และงานวิชาการรับผิดชอบในระดับสถานศึกษาและครูรับผิดชอบในระดับผู้เรียน 3) ดำเนินการ
ประเมินผล โดยกำหนดบทบาทให้ผู้บริหารสถานศึกษากำกับติดตาม ส่งเสริมให้คำแนะนำ 4) รายงานผล
ต่อผู้เกี่ยวข้อง ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการตรวจสอบถ่วงกรองข้อมูลก่อนลงนามใน
เอกสารหลักฐาน 5) จัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา มีบทบาทในการกำกับ
ติดตามดูแล อำนวยความสะดวก ให้การดำเนินการด้านเอกสารหลักฐาน การศึกษาเป็นไปด้วย
ความเรียบร้อย และ 6) กำกับติดตาม/รายงานผลการดำเนินงาน ผู้บริหาร สถานศึกษามีบทบาท
ในการนำข้อมูลจากรายงานมาวางแผนปรับปรุงพัฒนาแนวทางการบริหาร การประเมินผลการเรียน
ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จากการทดลองปฏิบัติผู้บริหารได้รับความสะดวก ในการกำกับติดตาม ช่วยให้
ครูปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรรมการประเมินผล ครูมีความมั่นใจในการประเมินผลมากขึ้น ผู้บริหารและครูมี
ความพึงพอใจในแนวทางการบริหารการประเมินผลการเรียน

Kanitta Hirunanuntasook. (2006). **The Development of Guideline for Learning Assessment Management in Small Schools : Watthammai, Watsriphawongka, and Watladrahong Schools.** Master's Thesis, M.Ed. (Educational Administration). Phranakhon Si Ayutthaya : Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University. Advisory Committee : Dr. Kirati Sriwichian and Dr.Chaiyanan Sangmakha.

ABSTRACT

The research aims to develop guidelines for learning assessment in small schools : Watthammai, Watsriphawongka, and Watladrahong schools. The participatory action research was employed. Relevant people in the research were school committees, school administrators, teachers, and parents. It was conducted in 4 steps. They were 1) studying the problems and doing needs analysis; 2) developing the guidelines; 3) doing the tryout; 4) conducting the assessment. The data was collected from relevant people by using group conversation, brainstorming, and interviewing. The data analysis was done by content analysis.

The research findings indicated that:

The teachers did not have confidence in tools and learning assessment, and unclear management. People involved worked together to develop the guidelines for learning assessment in six steps. They were: 1) curriculum analysis. It was done by the appointed curriculum and academic management committee and after that they had to get the approval from the Basic Education Committee; 2) planning the evaluation by appointing a curriculum and academic management committee to be responsible for the assessment in school levels and the teachers to take care of the student assessment; 3) evaluating with the follow-ups, support, and suggestions from the school administrators; 4) reporting to relevant people. The school administrators checked and screened the information before signing the documents; 5) working on the documents. The school administrators had to monitor, facilitate, and prepare the documents; 6) following up and reporting the results. The school administrators reported the results and planned to improve the management guidelines to be more effective. From the tryout, it was found that the administrators were conveniently facilitated about the follow-ups. The teachers changed their behaviors in conducting the assessment. They gained more confidence. The administrators and teachers were satisfied with the evaluation guidelines.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงลงได้เพราะได้รับความกรุณาอย่างดียิ่ง จาก ดร.กิริติ ศรีวิเชียร อาจารย์ที่ปรึกษา และ ดร.ไชยพันธ์ แสงเมฆา อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมที่ได้กรุณาช่วยเหลือ ให้แนวคิด ให้คำแนะนำ ตรวจสอบ พร้อมทั้งแก้ไขข้อบกพร่องตลอดมาทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมพร แมลงกู๋ ดร.แสน สมนึก ที่ให้ความอนุเคราะห์เป็นกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ ขอขอบคุณ ดร.บูรพาพิศ พลอยสุวรรณ ดร.อมรรัตน์ สนั่นเสียง และคณาจารย์ทุกท่านที่มีได้เอื้อนาม

ขอขอบพระคุณผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยทุกท่าน ประกอบด้วย นางอภิญา อ่อนจริง นางอังฉรา คหันทพงษ์ นางเรณู สีนิต กรรมการสถานศึกษา ครูและผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียน วัดท่าใหม่ โรงเรียนวัดลาดระโหง และ โรงเรียนวัดศรีกวั่งค์ ที่กรุณาอำนวยความสะดวก ให้แนวคิด ให้ข้อมูลข้อเสนอแนะในการทำวิจัย ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบระลึกถึงพระคุณของบิดา มารดา ครูอาจารย์ที่ให้การสนับสนุน ด้านการศึกษา ขอขอบคุณผู้อำนวยการโรงเรียน เพื่อนครู ที่ ๆ น้อง ๆ ที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมาทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จตามประสงค์

ขนิษฐา หิรัญอนันต์สุข

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ฅ
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพประกอบ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตการวิจัย.....	5
หน่วยในการวิเคราะห์.....	5
แหล่งข้อมูล.....	5
ตัวแปรที่ศึกษา.....	5
กรอบความคิดในการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียน.....	11
แนวทางการบริหารการประเมินผลการเรียน.....	24
การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม.....	31
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	34
สรุปแนวคิดและหลักการ.....	38

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย..... 40
	ชั้นที่ 1 ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการ..... 42
	ชั้นที่ 2 พัฒนาแนวทางการบริหารการประเมินผลการเรียน..... 43
	ชั้นที่ 3 ทดลองปฏิบัติตามแนวทางการบริหารการประเมินผลการเรียน..... 45
	ชั้นที่ 4 ประเมินผลการทดลองปฏิบัติตามแนวทางการบริหารการประเมินผล การเรียน..... 46
4	บริบทของสถานศึกษา..... 47
	โรงเรียนวัดท่าใหม่..... 47
	โรงเรียนวัดศรีวงค์..... 50
	โรงเรียนวัดลาดกระโหง..... 53
5	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 58
	สภาพปัญหาและความต้องการ..... 58
	พัฒนาแนวทางการบริหารการประเมินผลการเรียน..... 64
	ทดลองปฏิบัติตามแนวทางการบริหารการประเมินผลการเรียน..... 72
	การประเมินผลการทดลองปฏิบัติตามแนวทางการบริหารการประเมินผล การเรียน..... 78
6	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ..... 86
	สรุปผลการวิจัย..... 87
	อภิปรายผล..... 91
	ข้อเสนอแนะ..... 93
	บรรณานุกรม..... 95

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก.....	101
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เกี่ยวข้องในการทำวิจัย.....	102
ภาคผนวก ข หนังสือขออนุญาตนำนักศึกษาเข้าร่วมงานวิจัย.....	109
ภาคผนวก ค คู่มือแนวทางการบริหารการประเมินผลการเรียนของโรงเรียน ขนาดเล็ก.....	111
ภาคผนวก ง แบบบันทึกการสัมภาษณ์.....	126
 ประวัติของผู้วิจัย.....	 128

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 6 โรงเรียนวัดท่าใหม่ ปีการศึกษา 2547.....	50
2	แสดงผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 6 โรงเรียนวัดศรีวังค์ ปีการศึกษา 2547.....	53
3	แสดงระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 โรงเรียนวัดลาดกระโทง ปีการศึกษา 2547.....	56

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
2 วงจรความสัมพันธ์ระหว่าง วัตถุประสงค์การเรียนการสอน การวัดและ การประเมินผล.....	12
3 แสดงระบบการบริหารการประเมินผลการเรียน.....	26
4 แสดงขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	41
5 แนวทางการบริหารการประเมินผลการเรียนของสถานศึกษานาเล็ก.....	67
6 แนวทางการบริหารการประเมินผลการเรียน (ปรับปรุง)	81